

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№ 6 (359) червень 2020

виживання
демократія
гуманізм

У ПРИРОДНИЙ ПАРК НА ЧЕРНІГІВЩИНІ ПОВЕРНУЛИСЯ САЙГАКИ

У природний парк Чернігівщини повертається євразійська антилопа — сайгак, йдеться в сюжеті ТСН.

Тварина із незвичною зовнішністю, дещо схожою на хобот замість носа, востаннє фіксувалася в Україні більше сотні років тому. Сайгаки були винищені людиною заради рогів та м'яса, і тепер один із природних парків Чернігівської області спробує відновити їхню популяцію.

«Сайгаки — це одні з небагатьох реліктів, які збереглися. Майже всі, хто з ними жили: печерні ведмеді, печерні леви, мамонти, всі вже повимирали», — розповів менеджер із туризму природного парку

Ростислав Полушвайко.

Сайгаки не боялися мігрувати й уникати небезпеки. Вони не підпускають до себе досить близько. Вони не вміють оборонятися, невеликі, але натомість вони досить швидкі, можуть розганятися до 80 км на годину. Найбільше сайгаки люблять степ. Завдяки короткому кумедному хоботу легко фільтрують запилене повітря і нагрівають холодне.

До України вони спершу повернулися в заповідник Асканія-Нова, який і передав десяток сайгаків на Чернігівщину.

\$2 МІЛЬЙОНИ ЗАПОВІДНИКУ ПОЖЕРТВУВАВ ЛЕОНАРДО ДІ КАПРІО

Голлівудський актор Леонардо Ді Капріо пожертвував 2 мільйони доларів заповіднику «Вірунга», який розташований в Демократичній Республіці Конго і відомий своєю популяцією зникаючих гірських горил.

Про це актор написав у своєму Instagram. «Національний парк є одним з найбільш біологічно різноманітних районів на планеті та будинком для гірських горил, що знаходяться під загрозою зникнення», — зазначив він.

СОНЯЧНІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ В УКРАЇНІ ПОПУЛЯРНІ

В Україні на сьогодні сонячні електростанції (СЕС) загальною потужністю 618 МВт встановили 24 тисячі домогосподарств, інвестувавши в це близько 495 мільйонів євро, йдеться в повідомленні Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження.

Зокрема, в 1-му кварталі 2020 року домогосподарства встановили понад 2,1 тисячі СЕС загальною потужністю 65 МВт, що в 1,5 раза більше, ніж за аналогічний період 2019 року. За даними агентства, найбільша кількість домашніх

сонячних станцій була встановлена в Дніпропетровській області — 3,2 тисячі, Тернопільській — понад 2,2 тисячі, Київській — майже 2 тисячі, Івано-Франківській — понад 1,8 тисячі, а також у Закарпатській — понад 1,4 тисячі. «Загалом понад 24 тисячі СЕС у домогосподарствах дозволяють генерувати понад 700 мільйонів кВт·год екологічно чистої електроенергії на рік. Для порівняння: такого обсягу енергії достатньо для близько 230 тисяч сімей», — зазначає прес-служба.

ЧЕРВЕНЬ

- 1 - День захисту дітей
- 4 - Міжнародний день безневинних дітей — жертв агресії
- 5 - Всесвітній день охорони навколишнього середовища
- 6 - День журналіста України
- 7 - День Святої Трійці. П'ятидесятниця
- День працівників водного господарства України
- 8 - Всесвітній день океанів
- 13 - День визволення Маріуполя від російських окупантів
- 14 - Всесвітній день донора крові
- 15 - День захисту людей похилого віку
- 17 - Всесвітній день боротьби з опустелюванням і засухою
- 20 - Всесвітній день біженців
- День літнього сонцестояння
- 21 - День медичного працівника
- 22 - День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні
- 23 - Міжнародний день вдів
- 26 - Міжнародний день боротьби проти зловживання наркотиками та їх незаконного обігу
- Міжнародний день на підтримку жертв тортур
- 27 - Міжнародний день рибальства
- 28 - День Конституції України
- День молоді

БЕЗ ВУГІЛЬНИХ ТА АТОМНИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

Згідно з урядовим планом відмови від ядерної енергетики, в рамках якого у Німеччині до кінця 2022 року збираються закрити всі АЕС, станції виведуть з експлуатації 31 грудня 2021 року, передає europenews.

Брокдорф — невелике село біля атомної електростанції з населенням близько 1000 жителів, багато з яких них працюють на АЕС і побоюються за своє майбутнє. Мерія закликає владу поставитися до проекту закриття АЕС так само, як і до програми відмови від спалювання вугілля: вона передбачає фінансову допомогу регіонам. «Уряд виділив мільярди на знищення вугільної енергетики, уряд повинен так само підтримати і закриття АЕС», — говорить мер Брокдорфа Елке Гетше.

Деякі критики уряду кажуть, що неможливо одночасно відмовлятися від вугілля і ядерної енергетики. Але екологи, які борються за закриття таких електростанцій обох типів, вважають, що в ситуації, що склалася, іншого виходу просто немає.

«Ні у вугільної, ні у ядерної енергетики немає майбутнього», — пояснює голова організації «Друзі Землі» Манфред Брааш. — Ось чому треба міняти підходи до виробництва електрики в Німеччині і у всій Європі».

Екологи вважають, що заповнити нестачу ресурсів після закриття ТЕС і АЕС зможуть поновлювані джерела енергії. У 2019 році частка електроенергії, отриманої таким чином, досягла 46% і вперше перевищила частку енергії від спалювання викопного палива.

Майбутньому ж зростанню «екологічної» енергетики можуть перешкодити обмеження на місця, де допустимо встановлювати вітряні електрогенератори.

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»

Передплатний індекс
Свідчення про реєстрацію
№ 630 серія KB
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Юридична адреса: 04070, м.
Київ, Контактова площа, 4
Адреса для листування:
01004, м.Київ, вул.Л.Толстого, 9

e-mail: vtkach_ko@ukr.net .

БЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
матеріалів, можуть не збігатися
з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються
і не повертаються. Листування
з читачами лише на сторінках
газети.

Надруковано УЕА «Зелений
світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
матеріали з інтернет-видань:
Кореспондент.net; Майдан-
ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обо-
зреватель», Експрес online,
eko.portal, ЕКОЛОГІЯ ЖИТТЯ,
ECOTOWN.

УЕА «Зелений світ» створе-
на в 1988 році як реакція суспіль-
ства на жаклиний екологічний
стан в Україні, спричинений
Чорнобильською катастрофою
1986 року. Асоціація є членом
Міжнародної федерації «Друзі
Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була,
на час створення, одним з най-
перших неформальних антире-
жимних видань, в якому відкри-
валася правда про стан здоров'я
нації та екологічні негаразди
в країні. Газета стала рупором
демократії. В епоху тотального
замовчування та брехні на наших
шпальтах відкривалися жакні
картини радянської дійсності.

ВОГОНЬ ЗНИЩИВ БЛИЗЬКО 5% ЗАПОВІДНИКА У ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ ЗОНІ

Під час пожеж у зоні відчуження по-
страждало приблизно 5% території Чорно-
бильського заповідника. Про це повідомляє
Державне агентство з управління зоною
відчуження.

«За попередніми оцінками постраждало
11,5 тис. га південно-західної частини Запо-
відника, що складає близько 5% території
Заповідника. З них приблизно 35% — ліси,
55% — перелоги, 10% — водно-болотні угід-
дя», — зазначив директор Чорнобильського
радіаційно-екологічного біосферного запо-
відника Олександр Галушенко.

За словами науковця Дениса Вишневсь-
кого, тварини великих та середніх розмірів
і птахи уникнули вогню, проте найбільше
постраждали маленькі представники фау-
ни: мишоподібні гризуни, амфібії, рептилії,
комахи. Що стосується флори, то внаслідок
інтенсивного горіння були втрачені та пошкоджені
певні рослинні угруповання. Враховуючи, що 95 %
території Чорнобильського заповідника не пошкоджене
вогнем, то копитні та траводні тварини
знайшли корми тут.

Проте, на деяких територіях через вог-
няну стихію обмежена та подекуди відсутня
кормова база для тварин. Тому працівники
заповідника та волонтери-зоозахисники взя-
лися до тимчасової підгодівлі тварин у зоні
навколо згарищ, аби компенсувати втрату їх
кормових угідь.

НА ХАРКІВЩИНІ БРАКОНЬЄРА ПРИВАЛИЛО СОСНОЮ

У Харківській області чоловік, що неза-
конно рубив сосни, постраждав внаслідок
падіння однієї з них, повідомляє прес-служба
поліції регіону.

До поліції надійшло повідомлення від
лікаря швидкої допомоги про те, що до
реанімаційного відділення місцевої лікарні
доставлений 26-річний мешканець села
Глинське з численними тілесними ушкод-
женнями.

Встановлено, що молодик перебував
у лісі поруч з селом Діброва. Під час роз-
пилювання сухих дерев сосни на території
лісництва на нього впав стовбур сосни, що
відломився з верхівки дерева. Порубку
деревини чоловік здійснював без відповід-
ного дозволу.

Правоохоронці розпочали криміналь-
не провадження за ч. 1 ст. 15, ч. 1 ст. 115
Кримінального кодексу України з поміткою
«нещасний випадок».

ОБЕРЕЖНО – НЕБЕЗПЕЧНІ ВІДХОДИ!

Правоохоронці викрили комерційну
структуру на обладках з утилізації небез-
печних відходів з лікарень Києва, повідомляє
генпрокурора.

За даними слідства, компанія, яка спеці-
алізується на утилізації небезпечних відходів,

у тому числі медичних та біологічних, замість
утилізації медичних відходів у спеціально
відведених для цього місцях, вивозила їх на
стихийні звалища та звичайні полігони твер-
дих побутових відходів у Київській області.

Серед медичних відходів - шприци,
медичні маски, халати та інші відходи з ме-
дичних закладів м. Києва, серед яких можуть
бути й опорні лікарні, що приймають хворих
на COVID-19.

Зокрема, викрито водія вантажного ав-
томобіля, залученого посадовими особами
підприємства, під час викиду медичних від-
ходів на одному з таких полігонів у Київсь-
кій області. Проведено обшуки в офісних
приміщеннях та за місцем проживання
фігурантів, у ході яких вилучено документи,
засоби зв'язку, комп'ютерну техніку та інші
речові докази.

Розпочато досудове розслідування за
фактом порушення санітарних правил і норм
щодо запобігання інфекційним захворюван-
ням та масовим отруєнням, а також привлас-
нення, розтрата майна або заволодіння ним
шляхом зловживання службовим станови-
щем (ст. 325 та ст. 191 КК України).

Українська правда

ВЛАСНИК ДОМОВИВСЯ З ВЕНЕДІКТОВОЮ ЩОДО СУДНА

Судновласник затонулого в Одесі тан-
кера «DELFI» запевнив генерального про-
курора Ірину Венедіктову, що найближчим
часом забере судно з берега за власний
кошт, повідомляє пресслужба Офісу гене-
рального прокурора.

«Компанія запевнила, що має твердий на-
мір усунути наслідки аварії власним коштом.
Я сподіваюся, що виконання цієї обіцянки
судновласника буде таким же оперативним,
як і його реакція на увагу Офісу генпрокуро-
ра до справи затонулого танкера.

Вкотре акцентую увагу, що всі проце-
дури мають відбуватися не тільки швидко,
а і в рамках чинного законодавства і з до-
триманням екологічних норм», — зазначила
Венедіктова.

У листі до ОГП представник власника
судна заявив, що затримка демонтажу тан-
кера відбулась нібито через «зацікавленість
окремих людей в освоєнні бюджетних кош-
тів». У компанії, яка володіє танкером, також
заявили, що аварія судна не спричинила
погіршення екологічної ситуації в акваторії
Чорного моря.

Триває досудове розслідування у кри-
мінальному провадженні щодо порушення
правил безпеки руху або експлуатації вод-
ного транспорту.

15 ЧЕРЕПАХ СТАЛИ ЖЕРТВАМИ ПАЛІВ ТРАВИ

У Дніпропетровській області внаслідок
підпалу трави загинули живцем черепахи.
Про це повідомила у Facebook місцева
мешканка Марія Виноградова. Пожежа
сталася неподалік від міста Новомосковськ.
«Це наша «Самарська Амазонка», де живе
неймовірна різноманітність співочих птахів,
плазунів, гризунів, пливунів, стрибунів та
іншої живності», — написала вона.

За її даними, кількість згорілих черепах
досягла півтора десятка. «Як мінімум. Дрібні
екземпляри спопеліли у вугілля. І це терито-
рія розміром всього 20-30 кв. м», — зазна-
чила автор публікації.

КИЇВСЬКА МІСЬКАДМІНІСТРАЦІЯ ХОЧЕ ЗНИЩИТИ ПРИМІСЬКІ ЛІСИ

Проект Генплану столиці передбачає перетворення частини лісів та лісопарків, прилеглих до міста, на так звані буферні парки. Про це пише сайт руху «Чесно».

«Планується, що площа лісопарків і рекреаційних лісів буде скорочуватися внаслідок прокладання магістралей, інженерних комунікацій, споруд, а також через переведення частини лісопарків у буферні парки поблизу житлових масивів», — йдеться у публікації.

Насправді, буферний парк — спроба обманути громадськість шляхом «окультурення» приміських лісів. Ідея виношується ще з часів мерства Олександра Омельченка. Замість того, щоб створювати нові зелені зони у місті, у місцях масового проживання людей та щільної забудови, влада хоче відрізати чималі шматки від усе ще живих і сповнених природою пристовичних лісів. Там за кошти міського бюджету будуть прокладатися доріжки, освітлення, розбиватися клумби тощо. Природи ставатиме усе менше, зате підрядники отримають можливість добряче заробити.

Зокрема, йдеться і про Біличанський ліс, який завдяки президентському указу після Революції Гідності набув найвищого природоохоронного статусу — національного парку. Відтоді межі нацпарку в натуру так і не винесли, але його межу чітко видно на затвердженій чиновниками схемі.

«Знищити ліс на підставі перетворення його на парк намагаються й на Винограді. Місцеві мешканці проти, а депутати Київради, які представляють їхні інтереси, твердять, що про існування такого в проекті Генплану вони не знають. Екологи називають такі дії профанацією й радять викликати поліцію, якщо будуть виконуватися будь-які роботи в лісі», — пише Сергій Огородник на сайті «Чесно».

Рух ЧЕСНО з'ясував, хто й чому вніс таке до проекту Генплану та як кияни можуть заблокувати такі пропозиції.

Перетворення частини лісів на парк і його благоустрій начебто мають сприяти високому оздоровчому ефекту та доступності для населення. Водночас площа лісопарків має скоротитися на 1,66 тис. га (до 32,3 тис. га).

Щодо буферного парку у межах Біличанського лісу, то це зменшення площі хочуть здійснити за рахунок Національного парку «Голосіївський».

Жодного права так робити київська влада не має. Якщо межі парку в натуру ще не винесли, то на затвердженій схемі вона чітко намальована. Усі межі тощо є у проекті організації та проекті створення НПП «Голосіївський». Цей ліс має найвищий рівень захисту від держави.

«В описовій частині проекту Генплану йдеться про те, що середня забезпеченість зеленими насадженнями загального користування в місті становить 18,2 м²/особу, а після скорочення площі лісів на користь парків (тобто зелених насаджень загального користування) збільшиться до 23,2 м²/особу. Насправді підвищення цього показника дасть забудовникам змогу сказати, що мешканці забезпечені парковими зеленими зонами й будувати далі можна — норми не порушено», — пише Сергій Огородник у розслідуванні «Чесно».

Проектувальники твердять, що існує нерівномірність забезпечення озелененими територіями загального користування за районами — найменш забезпеченими є Святошинський, Солом'янський, Подільський та Дарницький райони.

Зауважимо, що Дарницький, Святошинський і навіть Подільський райони межують з лісами, де кияни мають змогу відпочивати на природі.

Відповідно ж до описової частини проекту, у межах столиці ліси й інші лісовкриті площі займають 33,961 тис. га, або 41,1% загальної площі міста. При цьому більшість лісових площ входить до складу трьох лісопаркових господарств — Дарницького, Святошинського та лісгоспу «Конча-Заспа». Розробники Генплану кажуть, що навантаження на лісопарки на сьогодні свідчить про забезпеченість лісопарковими територіями.

«Те, що я бачу на території #БіличанськийЛіс цензурних слів не вартує. Замість нацпарку, який ми виборили у важкій багаторічній борні, чиновники малюють нам «буферні парки». Кажуть, що буде нам щастя в літніх доріжках. А ми це щастя не просили. А вони кажуть, що це щастя для нашого ж блага :) Ну, звісно, хтось знає, як для нас краще, а наш IQ ще не доріс до такого футуристичного сценарію», — пише у своєму ФБ громадська діячка Ірина Федорів.

«Після карантину запрошую весь депутатський корпус Київради з дітьми в похід, щоб у Вас було уявлення не на картинці, що таке Біличанський ліс, бобри, червонокнижна любка (українська орхідея). І ви переконаєтесь, що бобрам ні мощені дорожкою плиткою доріжки, ні ліхтарі не потрібні», — додає Ірина Федорів.

Громадяни також вимагають від Київради та КМДА припинити витрати коштів на дорогі помпезні проекти, залишити природу у спокої. А від Мінекоенерго — парк підпорядкований цьому відомству — винести нарешті в натуру межі парку та налагодити його охорону.

Олег Листопад

В УКРАЇНІ ВИРОБИЛИ ПОНАД 62 ТИС ГКАЛ ТЕПЛА З БІОПАЛИВА

В Україні розташовані переважно у невеликих містах котельні на біопаливі виробили понад 62 тис Гкал тепла у минулому опалювальному сезоні.

Як зазначають у групі компаній «Укртепло», котельні потужністю 0,5–1 МВт обігрівують дитячі садки, школи, лікарні.

«Оскільки біопаливо дешевше за природний газ місцеві органи влади менше коштів витрачають на опалення, скорочуючи при цьому споживання

імпортного палива, — наголошують у компанії. — Загалом наші котельні у минулому опалювальному сезоні замінили понад 9 млн кубометрів газу і зекономили щонайменше 38 млн грн».

Наразі «Укртепло» розвиває масштабні проекти у відновлюваній енергетиці. «Завершуємо будівництво біоТЕЦ в Овручі потужністю 5,9 МВт, будемо біоТЕЦ в Токмаку (Запорізька область) — потужністю 8,6 МВт, — розповідає співзасновник «Укртепло» Іван Надеїн. — До того ж восени 2019 року розпочали роботу нові об'єкти «Укртепло» — сонячна електростанція на Вінниччині загальною потужністю 4,2 МВт і біогазова станція у Маріуполі потужністю 2,7 МВт».

«Одночасно ми залишаємо у нашому портфелі проекти котельні на біопаливі, бо саме з них ми починали свою роботу у 2011 році і зараз ці об'єкти, крім комерційної, виконують важливу соціальну функцію», — зауважує Іван Надеїн.

ДЛЯ БАЛАНСУ ЕНЕРГОСИСТЕМИ ТРЕБА МІНЯТИ СПОЖИВЧІ ЗВИЧКИ

Щоб остаточно вирішити проблему балансу енергосистеми, треба змінити звички енергоспоживання. Так вважає експерт у сфері відновлювальної енергетики Віталій Николаєнко, передає Kosatka.media.

«Якщо кожне домогосподарство, яких в Україні 18 мільйонів, додасть до свого споживання в пікові години генерації СЕС, по 50Вт, це дасть загалом 850 МВт. Це майже один енергоблок атомної електростанції. І це лише населення. А є ще комерційні об'єкти, промислові підприємства. Це може точно стати ефективним балансуємим інструментом. Причому майже безкоштовним і вже наявним», — пояснив експерт.

На його думку, варто змінювати елементарні побутові звички громадян.

«Нам варто впроваджувати культуру енергоспоживання. Якщо поширити в маси споживчі звички, то це величезний ресурс. Кожен з нас має безліч забавок, але не кожен має звичку пити каву саме о 12-й дня, в пік сонячної генерації. А ситуація останніх двох місяців досить дохідливо показує, що в сучасному світі виживуть і будуть успішними ті, хто буде гнучкий і дисциплінований. І це має стосуватися в тому числі і користування енергоресурсами», — акцентував Николаєнко.

НА ТИЛІГУЛЬСЬКОМУ ЛИМАНІ ВПЕРШЕ ПОМІТИЛИ ФЛАМІНГО

На Тилігульському лимані в Миколаївській області вперше помітили рожевих фламінго, повідомив регіональний ландшафтний парк «Тилігульський» на сторінці в Facebook.

«Перша зустріч з цим рідкісним птахом на Тилігульському Лимані. Інформацію про це ми отримали від нашого колеги Павла Панченка. І тут же наукові співробітники парку виїхали на акваторію лиману, щоб побачити, поспостерігати за фламінго і сфотографувати», — йдеться в повідомленні.

На лимані нарахували 5 фламінго. «Рожевий фламінго — єдиний вид фламінго, що мешкає на території колишнього Радянського Союзу, в казахстанських озерах Тенгіз, Челкартенгіз і Ащитасти-сор», — повідомили в парку.

ПИЛОВІ БУРІ, СМОГ ТА ПОЖЕЖІ: В ЧОМУ ПРИЧИНА ЕКОЛОГІЧНИХ КАТАСТРОФ УКРАЇНИ

Головними причинами масштабних пожеж і пилових бур в Україні є розорювання земель і видобуток торфу.

Досі більшість українців не простежують зв'язок між цими подіями і явищами, або просто не готові скласти в єдиний пазл звичні елементи економіки і природні катастрофи.

Катастрофи ці, до речі, варто називати антропогенними, адже лише діяльність людини є причиною їх виникнення.

Всі процеси у довкіллі регулюються природними механізмами і всі живі організми підпорядковані цим процесам.

Більш того, навіть розселення людей на планеті підпорядковане природним кліматичним і ландшафтним обмеженням, грубо кажучи — «екологічними рамками», в яких життя для нас комфортне, або принаймні стерпне.

Україні дісталось одне з найкращих місць на кліматичній карті світу.

Влітку тут не надто спекотно та не так вітряно, як у більш південних країнах, а взимку не так холодно, як у більш північних.

Ми можемо собі дозволити сади, ранні фрукти і навіть вирощуємо озимину.

Кліматичні умови також сприяли формуванню на більшій частині країни чорноземів та інших різновидів найродючіших ґрунтів на континенті. Умовно їх можна співвіднести на карті з межами Степової та Лісостепової кліматичних зон.

Однак, через антропогенні викиди парникових газів клімат змінюється і звичні для нас умови назавжди переходять у розряд спогадів.

За останнє століття середня температура на планеті вже піднялася приблизно на 1°C. Навіть таке, здавалось б, незначне потепління вже призводить до критичних наслідків, які ми можемо спостерігати на власні очі.

Через глобальне потепління знайомі нам за шкільним підручником кліматичні зони посунули на північ приблизно на 100-200 кілометрів. Можна уявити, що Україна «сповзла» на глобусі донизу, поближче до екватору.

Кліматологи відмічають, що саме через зміну клімату, останні роки немає звичної сніжної зими, зростає кількість ураганних вітрів, а посухи і, як наслідок, опустелювання, стає нашою реальністю.

Вже зараз ботаніки, які працюють у південних областях України, засвідчують, що рослини, характерні для напівпустельних регіонів, для нас більше не новина.

Велику кількість пожеж цієї весни можна було б пояснити лише зміною клімату та сильною посухою, проте у інших державах картина не така катастрофічна.

Наприклад, у Польщі, Німеччині та інших державах немає такої кількості пожеж в природних екосистемах.

Що ж сприяє настільки критичній ситуації саме в Україні? Підпали трави та лісу, спалювання сміття?

Звісно, відсутність дієвої системи контролю і покарань за підпали відіграє значну роль. Але не лише це.

Україна — найбільш розорана держава Європи і світу. 54% нашої території займає переорана земля. Деякі райони

Херсонської і Запорізької областей мають розораність понад 90%.

З кліматичної точки зору це означає більше, ніж може здаватись на перший погляд.

Утворення ґрунту — один з природних механізмів стабілізації клімату, хоч мало хто задумується, що цей процес взагалі має якусь місію.

Родючий шар ґрунту містить значну кількість сполук вуглецю, які рослини накопили завдяки процесам фотосинтезу в собі, а коли вони відмерли — бактерії, гриби та дрібні представники ґрунтової фауни перетворили їх власне на гумус.

Поки на території зберігається природна трав'яниста рослинність — тривають процеси вилучення двоокису вуглецю (CO₂) з атмосфери і накопичення його у біомасі рослин (живій та мертвій) та в гумусі. Крім того, рослинний покрив формуює структуру ґрунту, надійно закріплює поверхню ґрунту та оберігає її від ерозії.

Втративши рослинний покрив, ґрунт швидко втрачає вологу і легко піддається ерозії. Будучи розораними, піщані ґрунти Полісся втрачають захист, від чого легко промокають і легко просихають.

Якщо є волога, то бактерії стрімко розкладають гумус, викидаючи в повітря до 3 кг вуглецю з квадратного метра ріллі на рік.

Якщо ж сухо — навпаки: родючий шар швидко висихає і перетворюється на пил, який легко підіймається і розноситься вітром. Більше того, незахищений ґрунт значно швидше просихає, вивільняючи у повітря залишки вологи і тому саме по собі розорювання стає причиною поступового висихування цілих регіонів.

Вітер забирає дрібні незахищені часточки родючого шару з поверхні та відносить геть. Це називається вітровою ерозією.

Сприяє їй і те, що на полях часто використовують пестициди, які окрім шкідників сільськогосподарства безперебійно вбивають і всю ґрунтову флору і фауну. І ось — ґрунт ні підтримувати, ні відновлювати більше нікому.

Підняті вітром частинки осідають там, де зустрінуть перешкоду, або там де ослабне вітер: в балках, лісах, селах...

...І ось вже на великих площах полів ґрунт подекуди повністю зник і лишилась гола підстилаюча порода (хоча шкільний підручник з географії досі зазначає що родючий шар чорнозему сягає 1 метра і більше).

Це і є опустелювання.

За визначенням, це відсутність постійного рослинного покриву або його розрідженість, втрата родючого шару ґрунту, а не зміна кліматичних зон, як дехто вважає.

Опустелювання може відбуватись будь-де, якщо складуться відповідні умови.

І саме так відбувається в Україні, внаслідок застарілих практик у сільському господарстві, які значно випереджають природні процеси.

За даними науковців, вітрової ерозії в Україні систематично піддаються понад 6 млн га, а в роки з пиловими бурями — до 20 млн га.

Так, наприклад, пиловою бурею 2007 року було охоплено 125 тис. км², що становить майже 20% площі України, або 50% площі всієї степової зони.

Щорічно від ерозії втрачається від 300 до 600 млн т ґрунту. Потрапивши у зволожені балки, під крони дерев і у ставки, подрібнений чорнозем ще швидше розкладається мікроорганізмами і вивільняє у атмосферу накопичений в минулому вуглець.

Кадастр викидів парникових газів, нещодавно розміщений на сайті Мінекоенерго України, визначає, що саме викиди від розорювання територій у останні роки стали найбільш стрімко зростаючим джерелом викидів парникових газів у атмосферу в нашій країні.

Найбільш яскравим проявом вітрової ерозії є саме пилові бурі, які здатні у короткий час стати причиною втрати колосальних обсягів ґрунту.

На щастя, про дійсно руйнівні випадки ми знаємо не з досвіду останніх років, а з досліджень майже 100-річної давності.

У квітні 1928 року в степових та лісостепових регіонах України вітер підняв з площі 1 млн км² більше 15 млн т чорнозему.

Чорноземний пил був перенесений на захід і осів на площі 6 млн км² у Прикарпатті, у Румунії та Польщі.

Висота хмар пилу досягла 750 м, потужність чорноземного шару в постраждалих областях України зменшилася на 10-15 см.

Тоді причини бурі були схожими: надмірна розораність дозволила вітру висушити і забрати ґрунт у тривалий період між дощами.

На той час реакція держави не забарилась: за кілька наступних десятиліть Україна вкрилась щільною мережею полезахисних лісосмуг. Частково, це спрацювало, але не дало уникнути проблеми на 100%.

До нашого часу більшість лісосмуг деградували внаслідок підпалів та випилювання місцевим населенням на дрова, та й за останні 50 років не було жодної державної програми з їх централізованого відновлення.

Одна з основних при-

Початок на ст. 4

чин виникнення пилових бурь — це те, що розорані поля близько півроку позбавлені рослинності, а значить їх ніщо не утримує від переміщення.

Родючий шар ґрунту могла б утримувати волога, але, наприклад, цього року внаслідок змін клімату зима була безсніжною, а дощі — не надто частими. Через це верхній шар ґрунту висушився.

Зміна клімату також сприяє посиленню вітрів, які в свою чергу підсилюють висушування ґрунту.

До всього цього додався інший фактор: масштабне осушення перетворених сільським господарством територій.

За вікном — квітень: місяць, в який природним чином річки мали б виходити з берегів, болота — всотувати води від танення снігу, а риба — нереститись на утворених розливами мілководдях (до речі, щука та деякі інші види можуть нереститись лише на затоплених луках).

Однак Полісся повністю сухе.

Подивімося на супутниковий знімок річки Сейм 2003 року (ліва притока Десни, найдовша з її приток, протікає по території Сумської та Чернігівської областей, — ред.). Луки навколо річки затоплені на відстань від 1 до 3 кілометрів від русла.

Не кожному географу або краєзнавцю під силу розгадати що за дивовижні кільця розкидані по заливних луках. Ні, це не сліди НЛО, це — острівці, насипані в недалекому минулому місцевими жителями для того, щоб уберегти скирти сіна від розливу річки.

А тепер поглянемо на цю ж територію в наш час. Заплава вже багато років суха і активно експлуатується. Не відомо, чи затоплять її ще колись весняні повені.

Та й саме слово «повінь», коли річка переповнюється від танення снігів, з часом може лишитись історизмом, застарілим рідкоживим словом.

Болота сухі, мікроклімат не може формуватись у звичному режимі, тривала посуха позбавила вологи верхні шари ґрунту. Такі умови — найкращі як для поширення пожеж, так і для появи пилових бурь.

Масштабне осушення заболочених земель для сільського господарства та для зручності рубок лісу, а також видобутку торфу — в результаті цього всього Полісся більше не є зеленою губкою, що насичує вологою повітря всієї центральної Європи.

Тому нічого дивного немає, ні в тому, що саме цього року Українське Полісся відчувало першу пилову бурю, ані в тому, скільки відбувається пожеж на природних територіях.

Деякі відомі політики стверджують, що пожежі можуть бути спричинені диверсійними діями ворогів України.

На жаль, абсолютна більшість цих диверсантів є пересічними громадянами України, що хворіють на піроманію і палять суху траву вже багато років задля власного задоволення.

Проте, на нашу думку, найбільшими диверсіями, що призвели до сьогоденних катастроф, було масштабне розорювання земель у 1990-х з їх подальшим розорюванням, а також масштабне осушення боліт для видобутку торфу (між іншим це

триває і досі).

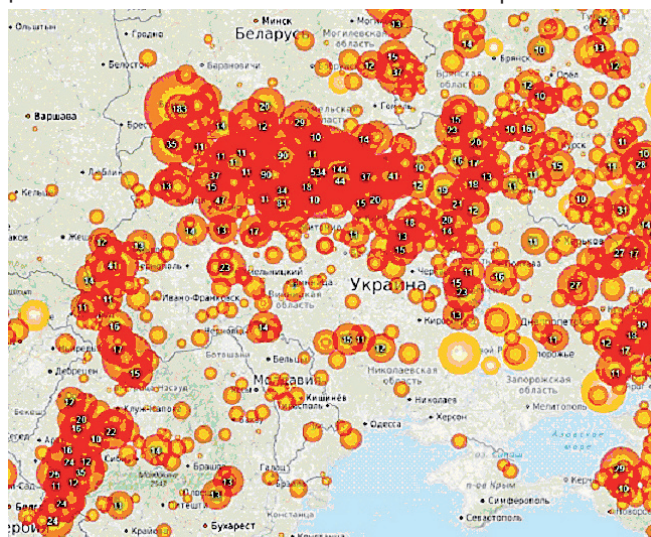
Та лише зараз надмірна експлуатація землі та нездатність природних екосистем компенсувати втручання людини у формування клімату, спричинили зміни, які важко не помітити, навіть коли сидиш на карантині у власній квартирі.

Коли традиційно заболочений регіон повністю сухий — ніщо не заважає поширенню вогню.

Відтак, підпалена трава зі значно більшою вірогідністю переростає у масштабну пожежу, ніж було у минулі роки.

Може здатись, що розорювання земель і пожежі — зовсім не пов'язані явища. Проте, тут ми маємо справу з пересиханням цілого регіону, який історично був обводненим чи навіть затопленим. Саме це формує найбільш придатні умови для поширення вогню.

Всього за останній місяць відсутність весняного водопілля, опадів і постійний вітер висушили Полісся достатньо, щоб дати можливість безперешкодно поширюватись пожежам.

Кількість одночасних пожеж в Україні. Станом на 8 квітня 2020 року.

На карті цифрами показана кількість одночасних пожеж в межах кожного кола.

Якщо проаналізувати карту в різні дні розвитку пожеж, дуже добре прослідковується тенденція: найбільше їх на тих територіях, для яких відбулась зміна кліматичних зон.

Там, де стало сухіше ніж було раніше — пожеж значно більше.

А оскільки, грубо кажучи, горіти в таких місцях є чому (в болотах накопичується торф, в плавнях — очерет, та і здорові природні ліси мають певний відсоток мертвої деревини), то і тривалість таких пожеж у часі значно довша.

Важко передбачити будь-яке стихійне лихо, та цілком логічно припускати, що перша масштабна пилова буря не буде останньою.

А пожежі, які легко переросли у сотнях місць з підпалу трави у загоряння лісів і навіть сіл — і далі повторюватимуться з неменшим розмахом.

Чому так?

Передусім тому, що за всіма прогнозами температура на планеті буде зростати, а опади будуть ставати все більш нерегулярними.

А ще тому, що кожна пилова буря і кожна пожежа ще більше висушують

регіони Полісся та Лісостепу, і ще більше насичують повітря двоокисом вуглецю.

Отож, що ж робити?

Застерегтись від майбутніх, ще більших катастроф, цілком можливо.

Для цього доведеться зробити кілька широких кроків не у ту сторону, в яку ми звикли маршувати з радянських часів.

Ці кроки — адаптація до зміни клімату та пом'якшення катастрофічних наслідків, які будемо мати через глобальне потепління незабаром:

1. Зупинити розорювання природних територій і по-максимуму вивести з обробітку деградовані землі, перевівши їх у пасовища і сіножаті.

Як ми пригадуємо зі сказаного вище — ґрунт не може виконувати кліматорегулюючу функцію, якщо не вкритий трав'яною рослинністю.

Крім того, лише так він здатен лишитись на земній поверхні, не перетворившись на чергову пилову бурю.

2. Зупинити видобуток торфу і у найкоротший час почати обводнювати колись осушені болота.

Це буде не просто, адже води для цього більше немає, тому це займе більше часу, ніж у минулі, більш вологі роки.

3. Дозволити згорілим лісам самостійно відновитись, без втручання людини.

Лише так відновлення призведе до формування природних лісів, здатних протистояти висиханню Полісся.

Для прикладу: штучні соснові насадження сосни більше за всі інші різновиди лісу сприяють висиханню ґрунту, тож це —

це одна диверсія минулого, що призвела до нинішніх катастроф.

4. Посилити відповідальність за будь-які, навіть найдрібніші, штучні підпали в межах чи поза межами населених пунктів.

Наостанок хочеться повторити всім відому істину, до якої на повному серйозі ніхто прислухатись і не збирався: лише природні механізми здатні контролювати процеси у довкіллі.

Тому лише збереження максимальної кількості територій у природному стані дає шанс зберегти у майбутньому умови, придатні для нашого власного існування.

Олексій Василюк, Українська природоохоронна група

У підготовці матеріалу брали участь:

- Соф'я Садогурська, кампейнерка з кліматичної політики ГО «Екодія»;
- Анна Куземко, провідний науковий співробітник Інституту ботаніки НАН України. Є членом виконавчого комітету Євразійської степової групи (Eurasian Dry Grassland Group — EDGG);
- Катерина Борисенко, еколог;
- Олексій Бурковський, екоблогер, автор фільму «Торські степи»;
- Петро Тестов, український екоактивіст і мандрівник.

РАДІОАКТИВНИЙ ТУРИЗМ

У Міністерстві інфраструктури України готуються до запуску туристичного маршруту водним транспортом Київ-Мозир-Київ. Перше судно збираються запустити вже в кінці квітня цього року. Таким чином, проект річкового шляху Е-40, який передбачає будівництво судноплавної траси довжиною понад 2000 км через річки Прип'ять, Дніпро і Вісла, щоб з'єднати Балтійське і Чорне море, вийшов на стадію практичної реалізації, про це повідомляє прес-служба Мінінфраструктури.

- Роботи з черпання і доведення судноплавних глибин до необхідного рівня, а також інші заходи, планується почати з відкриттям навігації, - говорить міністр інфраструктури України Владислав Криклій.

Двісті років тому була створена водна магістраль, що з'єднувала порти Гданська і Херсона по річках Вісла, Західний Буг, Прип'ять і Дніпро.

Зараз цей водний шлях судноплавний тільки на окремих відрізках. Від Бреста до Херсона він умовно функціонує, а ось на ділянці Брест - Варшава зовсім немає судноплавства. Тому його запропонували зробити здатним пропускати судна великої тоннажності і у великій кількості. Для цього треба поглибити русло, забезпечити додаткову водність і побудувати певні інженерні споруди.

Підрховано, що відновлення Е-40 дозволить перевозити до чотирьох мільйонів тонн вантажів щорічно. Це пожвавить торгівлю між Польщею, Білоруссю і Україною, загальний обсяг ринків, яких становить майже 100 млн чоловік. Тим більше що річковий транспорт дозволяє перевозити великі обсяги вантажів. Так, баржа вантажопідйомністю 900 тонн замінить 18 вагонів або 45 двадцяти тонних вантажівок.

Однак оптимізм від можливих економічних ефектів меркне на фоні екологічних загроз. Все було б чудово, якби на шляху цього маршруту не було «чорнобильської зони»...

Варто згадати, що акваторія і бережна частина річки Прип'ять серйозно постраждали від Чорнобильської катастрофи. І це стосується обох сторін білоруської, і української. За роки, що минули з часів катастрофи донні відкладення закрили радіоактивні мули. Але якщо почати на цих забруднених територіях днопоглиблювальні роботи, то все, що заспокоїлося і лежить на дні під 60-80 сантиметровим шаром мулу, перетвориться в одну мить у радіоактивний коктейль, що може привести до серйозних наслідків.

- У цьому проєкті кілька складових — економічна, екологічна і надзвичайно важлива, пов'язана з охороною здоров'я. Якщо радіоактивні мули будуть потрі-

вожені, і вони рушать вниз по Дніпру, то це може загрожувати втратою головної водної артерії країни як джерела питного водопостачання, а також не можна буде використовувати дніпровську воду для зрошення земель і поливу полів, бо є загроза радіоактивно забруднити ґрунти. Вітри можуть перенести це забруднення на багато кілометрів. З локального Чорнобиля ми можемо не обдуманими, не виваженими, популістськими рішеннями перетворити всю країну в «чорнобиль» ... — сказав голова Національної Екологічної Ради України Олександр Чистяков. — У світі наразі немає очисних споруд, здатних очистити воду від радіоактивного забруднення. Сьогодні з Дніпровського басейну п'ють воду 2/3 населення України.

Так само варто додати, що даний Проєкт розроблявся попереднім урядом. Але, як тоді, так і зараз він жодного разу не виносився на громадське обговорення. Його чиновники намагаються просувати за «закритими дверима»...

26 квітня 1986 року сталася Чорнобильська катастрофа. Радіоактивна хмара накрила значні території України і Білорусії. Але мабуть є ті, хто швидко забув про це, не зробивши відповідних висновків ... Сьогодні над нами нависла загроза повторення екологічної трагедії, але ще в більшому масштабі.

НАЙКОРИСНІШІ ПРОДУКТИ ДЛЯ РОБОТИ МОЗКУ

Досвідчений лікар-дієтолог Оксана Скиталінська назвала найкорисніші продукти для роботи мозку. Вона виділила топ-5 таких продуктів, йдеться у матеріалі «Нового времени».

1. Зелені овочі. Всі види листової зелені містять вітамін К, необхідний для формування сфінголіпідів, особливих жирних сполук, що забезпечують хорошу роботу нервових клітин і хорошу пам'ять. Щоденна норма споживання: не менше однієї чашки нарізаних зелених листових овочів, оптимально — тричі на день.

2. Морська риба. Майже 60% нашого мозку складається із жиру, половина якого — омега-3 жирні кислоти. Останні мають протизапальну дію, стимулюють кращі контакти між нейронами. Норма споживання: два-три рази у тиждень.

3. Яйця. Багаті жирними сполуками — фосфоліпідами, які необхідні для формування мембран нервових клітин та їхньої повноцінної роботи: швидкості передачі інформації між нейронами. Норма споживання: пара яєць, зварених некруто, яєчня або омлет.

4. Буряк. Джерело корисних нітратів, а саме — оксиду азоту. Останній має судинорозширювальну дію, покращує транспортування кисню до головного мозку і допомагає йому працювати більш

активно. Норма споживання: півчашки варених або чайна ложка тертих сирих буряків (як доповнення до салатів), або дві столові ложки бурякового соку (окремо або як доповнення до салатів).

5. Ягоди. Високий рівень споживання кисню мозком стимулює появу великої кількості вільних радикалів. Стримати їхню руйнівну дію дозволяють поліфеноли (темні пігменти ягід), що мають сильні антиоксидантні властивості. Норма споживання: одна чашка сезонних або заморожених ягід на день. Не піддавати термічній обробці.

АНТИБІОТИК ПРОТИ ІНФЕКЦІЇ СЕЧОВОГО МІХУРА І НИРОК

Люди, які страждають від інфекції сечових шляхів постійно відчувають біль. Тиск, біль і постійна потреба до сечовипускання — деякі з симптомів. Є різні природні антибіотики, які мають позитивний ефект, допомагаючи із запаленням сечового міхура, інформує Ukr.Media.

Які симптоми циститу?

Похід в туалет кожні 10 хвилин, кров у сечі і поколювання болю під час сечовипускання.

Якщо ви не хочете використовувати ліки з аптеки, ми радимо вам спробувати щось природне. Цей природний антибіотик руйнує цю небажану хворобу відразу.

Рецепт природного антибіотика: інгредієнти

корінь петрушки — 250 грамів

лимон — 250 грам

мед — 250 грам

оливкова олія — 200 мг

Приготування:

Корінь петрушки наріжте і покладіть у блендер. Додайте цедру лимона, оливкову олію і мед. Змішайте, поки мед не розчиниться. Покладіть суміш у холодильник. Ви повинні приймати одну столову ложку цього засобу щоранку.

Примітка:

Переконайтеся, що мед є органічним, а лимон — без пестицидів. Навіть якщо ви купили лимони в супермаркеті, є спосіб, яким ви можете видалити всі токсини і пестициди. Просто помістіть їх у воду, змішану з розчищеною харчовою содою.

Остання, але не менш важлива порада, не забудьте помістити корінь петрушки, перш ніж почати робити ліки.

Порада: ви повинні уникати споживання шоколаду або кофеїну, тому що вони можуть стимулювати бактерії швидше проникати у сечові шляхи.

Дана стаття носить виключно інформаційний характер. Перед використанням даних, наданих вище, проконсультуйтеся з сертифікованим фахівцем. Редакція не гарантує будь-які результати і не несе ніякої відповідальності за шкоду або інші наслідки, які можуть виникнути внаслідок використання відомостей, наданих вище.

ПОСАДИ ДЕРЕВО – ДОПОМОЖИ ПЛАНЕТІ!

За оцінками вчених на планеті щорічно вирубають понад 15 млрд дерев! За той же час виростає всього 5 млрд... Нескладно підрахувати, що колись на землі настане день коли взагалі не залишиться великих рослин. Але, що буде, якщо кожна людина посадить хоча б одне дерево?

У той час як наша планета прискореними темпами втрачає представників тваринного світу, один дуб може послужити дахом для 500 різних видів. Тому посадку одного дерева можна порівняти з будівництвом цілого багатоповерхового будинку, — каже голова Національної Екологічної Ради України (НЕРУ) Олександр Чистяков. — А через поглинання сонячного світла, дерева створюють тінь, і знижують температуру повітря, допомагаючи таким чином охолоджуватися ґрунту. Так, у міських кварталах з деревами влітку може бути на десять градусів прохłodніше, ніж без них. Просто уявіть різницю між 35 градусною спекою і комфортною 25 градусною температурою. Також тінь дерев може значно зменшити витрати на кондиціювання будівель, це може заощадити до 25% енергії.

Глобальний Альянс з питань здоров'я та забруднення (ГАНП) поставив Україну на четверту позицію серед європейських країн за кількістю смертей, обумовлених забрудненням навколишнього середовища. У нас в країні щорічно помирає понад 60 тисяч людей через незадовільний екологічний стан. Всесвітня організація охорони здоров'я стверджує, що кількість хворих на онкологію при збереженні нинішніх тенденцій, збільшиться на 60% в найближчі два десятиліття. Основною причиною є забруднене повітря.

На столичних вулицях загазованість повітря досягла критичних позначок через підвищений вміст формальдегіду, фенолу, фтористого водню, аміаку, діоксиду азоту, оксиду вуглецю.

Ці забруднювачі роблять наше повітря отруйним смогом. Вони викликають запальні процеси, формування тромбів, запалення стінок судин. МОЗ каже, що в 2019 році 78% передчасних смертей від інфаркту та інсульту спровоковані забрудненням повітря. Але ж зовсім недавно Київ вважався найзеленішою європейською столицею...

На Всесвітньому економічному форумі в Давосі в цьому році організатори поставили амбітну мету — висадити 1 трілліон дерев для протидії зміні клімату. Київ приєднується і робить свій внесок. У столиці планують висадити 1 мільйон дерев. Кияни, бізнес, активісти — всі можуть зробити внесок, щоб нові зелені насадження прикрасили місто. Тепер справа

за мешканцями столиці. Міська влада для здійснення цього завдання надає «інструмент»: саджанці, локації для висадки, необхідний інвентар.

Дерева — це зелені легені столиці. Нехай місто почне дихати на повні груди. А допомогти йому в цьому дуже просто. Потрібно вам тільки вибрати локацію, де це можна і потрібно зробити. Їх список ви знайдете на сайтах КО «Київзеленбуд», — говорить начальник Управління екології та природних ресурсів КМДА Андрій Мальований. — Півгодини вашого часу, невелике корисне фізичне навантаження на свіжому повітрі і наш Київ перетвориться. Хочеться вірити, що кияни, які щиро люблять своє місто, протягнуть йому і собі руку допомоги!

На першому етапі цієї зеленої Акції висадять сто тисяч дерев різноманітних видів. Управління екології та природних ресурсів КМДА надасть до висадки саджанці: платана, клена, граба, липи, ясеня, туї, сосни чорної, ялинки звичайної, горобини, червоного дуба, яблуні, сакури, берези, акації, каштана.

Мало хто знає, але коріння дерев допомагають фільтрувати шкідливі домішки і утримувати воду в ґрунті. В результаті чого в каналізацію потрапляє менше рідини, і зменшується кількість стічних вод. А це дуже важливо сьогодні для Дніпра. Надмірне забруднення головної водної артерії країни призвело до того, що річка щороку влітку, цвіте всіма барвами веселки.

Київ побудований на пагорбах. Багато вулиць на схилах... У той же час коренева система дерев утримує ґрунт під час сильних злив, запобігаючи його вимиванню і зсуву, зберігаючи будівлі цілими, а людей живими. Тільки уявіть собі, що одне доросле тридцятиметрове дерево в період зростання може увібрати майже 41 тисячу літрів води з ґрунту, після чого насичує живою вологою повітря.

Нам з самого дитинства відомо, що люди вдихають кисень, а видихають вуглекислий газ. Дерева роблять те ж саме, але тільки навпаки... і під час фотосинтезу виробляють і випускають кисень у вигляді побічного продукту. Це дуже важливо, так як надлишок вуглекислоти накопичується в атмосфері, посилюючи парниковий ефект і сприяючи глобальному потеплінню.

Отже, чим більше дерев на планеті, тим більше шкідливих речовин ними поглинається.

Кількість виробленого кисню залежить від виду, здоров'я дерева і температури навколишнього середовища. Вони так само вбирають в себе потенційно шкідливі забруднювачі такі, як діоксид сірки і чадний газ. А їх крона діє, як фізичний фільтр, затримуючи частинки пилу, диму і смогу, — розповідає голова Громадської ради при Держекоінспекції Михайло Захарченко. — Якщо кожна людина на планеті посадить одне дерево, то рівень пилу в повітрі може бути знижений на 75%.

Також не варто забувати, що крім висадки дерев необхідно зберегти той вітчизняний зелений фонд, що ще залишився. А з цим в країні серйозні проблеми. Державна екологічна інспекція України, на яку покладено функції природоохоро-

ни, не працює. І причиною цього, в першу чергу, є некомпетентність її керівництва. На сьогодні «кадрове» питання в Міністерстві енергетики та захисту навколишнього середовища, а так само в Держекоінспекції паралізувало виконання державної екологічної політики та зупинило життєво необхідну для країни природоохорону.

З моменту зародження сільського господарства, за підрахунками деяких експертів, люди вирубали понад три трильйони дерев. Але сьогодні, по всьому світу робляться кроки з їх відновлення.

Дослідження 2019 року припускають, що посадивши ліс розміром в один великий континент, людство може нейтралізувати 205 мільярдів тон вуглецю. Але для більш повного ефекту так само при цьому необхідно обмежити кількість викидів.

У сучасних реаліях відновлення лісів є найкращим і найдоступнішим на сьогоднішній день рішенням для боротьби з кліматичними змінами. Навіть з урахуванням існуючих міст та сільськогосподарських земель на планеті вистачить місця, щоб засадити деревами 9 мільйонів квадратних кілометрів.

Швейцарські вчені розробили своєрідну «зелену» карту світу, відзначивши на ній, де саме можна посадити ці лісові масиви. Передбачуваний зелений масив можна порівняти з територією США. Що абсолютно здійсненне завдання.

За підрахунками за майбутнє десятиліття ці нові дерева могли б поглинути майже 750 мільярдів метричних тонн вуглекислого газу! Що дорівнює забрудненню атмосфери за останні двадцять п'ять років. Причому значна частина позитивного ефекту настане відразу, оскільки молоді дерева в період росту поглинають більше вуглекислого газу.

Прогнози свідчать, що до 2050 року населення планети зросте з 7,5 до 10 мільярдів. Буде потрібно збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції. А це означає, що продовжиться наступ полів на ліси. У планеті немає часу чекати зручного часу для відновлення. І тому природоохоронники пропонують діяти вже прямо сьогодні.

Ми не самотні в боротьбі за благополуччя нашої Землі. Мільйони людей, кожен на своєму місці в своєму куточку світу, намагаються внести вклад у загальну справу порятунку планети. Адже це наш з вами спільний Будинок!

Давайте прагнути до життя в гармонії з природою, будуючи з нею відносини на цивілізованій, поважній основі! — кажуть фахівці Національної Екологічної Ради України.

Досвід останніх років показує, що перебування в лісах і парках знижує кров'яний тиск і знижує рівень гормонів, таких як кортизон і адреналін, пов'язаних зі стресом.

Отже, якщо кожна людина на планеті посадить хоча б одне дерево, то вісім мільярдів людей у всьому світі стануть трохи щасливішими. Давайте відновлювати природу разом! Давайте подаруємо планеті ще один шанс! — закликають в Управлінні екології та природних ресурсів КМДА.

Прес служба Національної Екологічної Ради України

КОРАЛОВІ РИФИ СКОРО ЗНИКНУТЬ ЧЕРЕЗ ОКИСЛЕННЯ ВОД

Підвищення температури поверхні моря і окислення вод можуть знищити майже всі існуючі місця проживання коралових рифів до 2100 року, повідомляють Phys.Org.

Вчені прогнозують, що від 70 до 90% коралових рифів зникнуть протягом наступних 20 років у результаті зміни клімату та забруднення. Деякі екологи намагаються уповільнити це, пересаджуючи живі корали, вирощені в лабораторії, на помираючі рифи. Але згідно з новим дослідженням, представленим на конференції з науки про океан-2020, до 2100 року залишиться лише кілька місць придатних для існування коралів.

Результати роботи в черговий раз акцентують увагу на руйнівних впливах зміни клімату Землі на морську флору та фауну. Хоча забруднення являє численні загрози для морських мешканців, у новому дослідженні наголошується, що корали піддаються найбільшому ризику через зміни у навколишньому середовищі, викликані викидами.

Коралові рифи по всій земній кулі стикаються з невизначеним майбутнім, бо температура океану продовжує зростати. Теплі води навантажують корали, змушуючи їх вивільняти симбіотичні водорості, що живуть в них. Це робить звичай яскраво забарвлені групи коралів білими. Виблені корали не мертві, але вони схильні до більш високого ризику смерті, і ці явища знебарвлення стають все більш поширеними в умовах зміни клімату.

У новому дослідженні вчені намітили, які області океану будуть підходити для можливого відновлення коралів в найближчі десятиліття. Вони також моделювали умови навколишнього середовища океану, такі як температура поверхні, енергія хвиль, кислотність води, забруднення навколишнього середовища і надмірний вилов риби в районах, де в

даний час існують корали.

Щоб врахувати забруднення і надмірний вилов риби, дослідники враховували щільність населення і використання земного покриву. Вони виявили, що більшість частин океану, де сьогодні існують коралові рифи, не будуть придатними середовищами існування для коралів вже до 2045 року. Кілька місць, які, як очікується, будуть життєздатними до 2100 року, включають тільки невеликі ділянки Нижньої Каліфорнії та Червоного моря. Проте вони не є ідеальними місцями для коралових рифів через їх близькість до річок.

ОЗОНОВИЙ ШАР ПОВНІСТЮ ВІДНОВИТЬСЯ ДО 2060 РОКУ

Озоновий шар Землі з 2000 року відновлюється на 1-3 відсотки в десятиліття завдяки Монреальському протоколу, який забороняє виробництво озоноруйнуючих сполук. Такими темпами в Північній півкулі озоновий шар повністю відновиться до 2030-х років, а на всій планеті — до 2060 року. Ці висновки оприлюднила Всесвітня метеорологічна організація (ВМО) на черговій нараді сторін протоколу, передає N+1.

Виснаження озонового шару, вперше виявлене в кінці 1970-х років, до початку нинішнього століття зупинилося. Почасти це пов'язано з триваючим глобальним потеплінням і збільшенням концентрації вуглекислого газу в атмосфері, проте зовсім нещодавно вченим також вдалося показати, що однією з причин стало скорочення шкідливих для озонового шару викидів після набрання чинності Монреальського протоколу.

Незважаючи на обмеження Монреальського протоколу, фактично виробництво небезпечних для озонового шару холодоагентів зупинено не скрізь, підкреслюється в звіті.

ВИЯВЛЕНО БАКТЕРІЮ, ЯКА ХАРЧУЄТЬСЯ ПЛАСТИКОМ

Науковці виявили на місці відходів бактерію, яка атакує поліуретан, пише The Guardian.

Автори проекту припускають використання цієї бактерії у промислових масштабах для боротьби з забрудненням довкілля, але для цього має минути багато років. Новий штам бактерій *Pseudomonas* відомий своєю здатністю протидіяти суворим кліматичним умовам. Вчені годували ці бактерії ключовими хімічними компонентами поліуретану в лабораторії. Організми можуть використовувати ці

сполуки як єдине джерело вуглецю, азоту й енергії, зауважують дослідники. Для розкладання пластику у штучних умовах використовували грибок, але бактерії у цьому сенсі є зручнішими.

УКРАЇНА МАТИМЕ ПАЛЬНЕ З РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ

Науковці Національної академії наук зареєстрували гібрид кукурудзи Росток з високим вмістом крохмалю — 73,8% — для виробництва біоетанолу.

Як заявив президент НААН Ярослав Гадзало на засіданні Президії академії з питань інноваційних технологій селекції зерна кукурудзи, створення сортів із високим вмістом крохмалю залишається одним із найперспективніших напрямів, передає SuperAgronom.com.

«Для України забезпечення власними енергоносіями з налагодженням виробництва пального з рослинної сировини поряд з енергозбереженням — шлях до виходу з енергетичної залежності та зростання економічного потенціалу, — наголосив він. — Розробка сортів кукурудзи для спеціалізованого використання — з високим вмістом крохмалю, карточину, антоціану — безумовний пріоритет селекціонерів Академії».

СУД ВИЗНАВ ВЕГАНСТВО ФІЛОСОФСЬКИМ СВІТОГЛЯДОМ

Трибунал у трудових суперечках англійського міста Норвіч постановив, що веганство є філософським світоглядом, і тому перебуває під захистом закону. Як повідомляє «Русская служба BBC», відповідний позов у кінці 2018 року подав веган Джорді Касамітджана.

Позивач заявив, що був звільнений з благодійної організації із захисту тварин «Ліга проти жорстоких видів спорту» через свої веганські переконання. Він зробив надбанням гласності те, що дана організація інвестувала в компанії, що займалися тестуванням продуктів на тваринах. Його колишній роботодавець заявляв, що звільнив Касамітджану за неналежну поведінку.

Однак, суддя трибуналу постановив, що веганство з етичних міркувань має підпадати під Закон 2010 року про рівність і недопущення дискримінації. Рішення про те, чи був позивач звільнений по справедливості, поки не оголошено. Касамітджана у спілкуванні з журналістами визнав, що подав позов не стільки через звільнення, а саме заради того, щоб встановити в судовому порядку, що веганство — це філософський світогляд.

СМАКОТИНКА

ХОЛОДЕЦЬ ДОМАШНІЙ

Склад: 2 свинячих ніжки, 400 г яловичини, 1 цибулина, 2 лаврових листа, 4 шт. перцю горошком, сіль, 4 зубчики часнику.

Приготування: Добре промити м'ясо і свинячі ніжки. Яловичину нарізати великими шматками. Скласти м'ясо з ніжками в каструлю, залити холодною водою, приблизно 3 л. Поставити варити. Коли вода закипить, зняти піну і продовжувати варити на повільному вогні близько 4 годин.

Потім додати цибулину цілою, перець, лавровий лист і сіль. Варити ще 30

хвилин.

Коли м'ясо буде досить м'яким, нарізати дрібно, зрізати м'ясо з ніжок, кістки викинути. Скласти м'ясо у форму (приблизно на 1/3 висоти).

Нарізати часник. Посипати м'ясо часником. Процідити бульйон і залити м'ясо зверху. Поставити в холод, щоб холодець застиг. Перед подачею зняти шар жиру, нарізати кубиками і подавати з гірчицею або хреном. Смачного!

